

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1935 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av statsmedel till gäldande av förra kamreraren vid Ruda—Finsjö—Oskarshamns och Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag Maria Wijkströms avgifter till enskilda järnvägarnas pensionskassa.

I en till riksdagen avlåten, den 15 februari 1935 dagtecknad proposition nr 106, vilken hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att från förslagsanslaget till riksgäldskontoret: övriga omkostnader bestrida hälften av de för förra kamreraren vid Ruda—Finsjö—Oskarshamns järnvägsaktiebolag och Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag Maria Wijkströms, född Örnamark, delaktighet i enskilda järnvägarnas pensionskassa stadgade avgifterna till kassan, i vad dessa avse tiden från och med den 1 juli 1932 intill dess rätt till pension från kassan må tillkomma Wijkström; dock under villkor att återstående delen av samma avgifter erläggas av Wijkström.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Wijkström, som är änka, är född den 17 december 1877 och alltså 57 år gammal;

att hon erhållit anställning såsom kamrer och kassör vid Ruda—Finsjö—Oskarshamns järnvägsaktiebolag år 1908 och vid Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag år 1919, vilka anställningar hon innehaft intill dess nämnda bolag i november 1931 försatts i konkurs;

att exekutiv auktion å bolagen tillhöriga Oskarshamn—Ruda och Ruda—Älghults järnvägar förrättats den 10 maj 1932, därvid järnvägarna inropats av riksgäldskontoret;

att järnvägarna sedermera enligt bemyndigande av riksdagen försålts till Östra Smålands järnvägsaktiebolag med tillträde den 16 juli 1932;

att änkefru Wijkström, som allt intill tiden för konkursernas avslutande i december 1932 biträtt konkursförvaltningarna med kamrerargörömål, därefter icke kunnat erhålla fortsatt anställning;

att hon under de senare åren av sin anställning åtnjutit en avlöning av

3,000 kronor för år, för vilket belopp hon jämväl är delägare i enskilda järnvägarnas pensionskassa;

att pensionsavgifter för änkefru Wijkström erlagts till nämnda kassa med sammanlagt 539 kronor 52 öre för år, varav bolagen betalt 23 kronor 55 öre och hon själv 21 kronor 41 öre månatligen;

att änkefru Wijkström, under förutsättning att föreskrivna avgifter till kassan erläggas, enligt reglementet för kassan är berättigad att vid uppnådd ålder av 63 år eller, under vissa villkor, vid tidigare inträdd arbetsförmåga komma i åtnjutande av pension till belopp av 2,100 kronor för år;

att änkefru Wijkström har två söner, av vilka den ene, som är gift, är ingenjör och sedan år 1933 anställd såsom icke-ordinarie tjänsteman hos marinförvaltningen med en avlöning av omkring 5,900 kronor för år, under det att den andre sonen, vilken är ogift, efter avlagd filosofie licentiatexamen nyligen vunnit anställning såsom lärare;

samt att sönerna, av vilka den yngre har avsevärda studieskulder, icke torde vara i stånd att helt draga försorg om moderns uppehälle eller att bestrida hennes avgifter till enskilda järnvägarnas pensionskassa.

Hos Kungl. Maj:t har änkefru Wijkström hemställt, att bistånd av statsmedel måtte beredas henne, enär hon trots att hennes hälsotillstånd icke lade hinder i vägen för förvärvsarbete icke lyckats vinna någon ny anställning samt att hon på grund härav och då hon saknade egna medel till sitt uppehälle befunne sig i bekymmersamma ekonomiska förhållanden.

Föredragande *departementschefen* har anfört följande:

»Då änkefru Wijkström icke varit anställd i statens tjänst, synes det mig ur principiell synpunkt i hög grad tveksamt, huruvida understöd från statens sida bör lämnas henne. Jag vill emellertid erinra, att 1933 och 1934 års riksdagar bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att i ett likartat fall, avseende förre lokomotivmästaren vid Varberg—Åtrans järnväg Anton Larsson, bestrida för delaktighet i enskilda järnvägarnas pensionskassa stadgade avgifter. Även om de förhållanden, som åberopats i det föreliggande ärendet, ej synas vara lika ömmande som de omständigheter, vilka förelågo beträffande Larsson, vill jag dock icke motsätta mig, att den gjorda framställningen såtillvida tillmötesgås, att statsverket lämnar ett bidrag till bestridande av sökandens avgifter till enskilda järnvägarnas pensionskassa för att möjliggöra för henne att bevara sin pensionsrätt i kassan. Detta bidrag torde emellertid böra begränsas till att motsvara hälften av de erforderliga avgifterna. Ett bifall härtill skulle innebära, att staten skulle erlägga ungefärligen den del av avgifterna, som tidigare bestritts av de enskilda järnvägsbolagen. Enligt vad jag inhämtat har sökanden, i avbidan på prövningen av frågan om understöd av statsmedel, erhållit anstånd med erläggande av avgifter, belöpande å tiden efter den 30 juni 1932. Även till de sälunda redan förfallna avgifterna torde staten böra bidraga i den utsträckning nyss angivits. Såsom villkor för det ifrågasatta bidraget bör gälla, att återstående delen av avgifterna erlägges av sökanden.»

Utskottet.

Ehuru utskottet finner i viss mån betänkligt, att bidrag av statsmedel för gäldande av ifrågavarande pensionsavgifter beviljas änkefru Wijkström, vilken icke varit anställd i statens tjänst, har utskottet med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter, icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 14 mars 1935.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 13.